

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2017. ГОДИНУ СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Број: 03-07-6-326/18
Сарајево, 03.09.2019. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2017. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, утврђено је да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2017. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска демократска странка се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	277.561,18	18,30
2.	Прилози физичких лица (3-а)	85.432,67	5,63
3.	Прилози правних лица (3-б)	2.910,00	0,20
4.	Приходи од имовине (3-ц)	7.382,50	0,49
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	3.015,69	0,19
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.122.439,99	74,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.498.742,03	98,81
II	Остали приходи и друго	17.878,34	1,19
	Извори финансирања (I+II)	1.516.620,37	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 1.171.980,53 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска демократска странка. Скраћени назив странке је СДС.

Странка је уписана у регистар Основног суда у Источном Сарајеву, рјешењем број: ПУ-1/93 од 14.05.1993. године под називом Српска демократска странка Републике Српске. Рјешењем истог суда, број: ПУ-1/99 од 18.05.1999. године уписана је промјена назива странке у Српску демократску странку. Дана 02.05.2006. године, рјешењем број: 089-0-РЕГ-06-000 154 Српска демократска странка је уписана у регистар Основног суда Соколац. Рјешењем број: 089-0-РЕГ-16-000 114 од 02.11.2016. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање и представљање странке.

Сједиште политичке странке је у Источном Сарајеву, Трг Илиџанске бригаде бб, док је административно сједиште странке у Бањој Луци, улица Николе Тесле 16.

Лице овлаштено за заступање странке у 2017. години је Вукота Говедарица, предсједник странке. Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2017. годину је Игор Остојић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, организациону структуру Српске демократске странке чине:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бањој Луци,
- Секретаријат Српске демократске странке у Источном Сарајеву,

- 8 градских одбора и
- 60 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске демократске странке за 2017. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Српске демократске странке обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове кампање за пријевремене изборе.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је ревизију и преглед финансијских извјештаја Српске демократске странке у периоду од 2004. до 2016. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршене ревизије годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2016. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о ревизији са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке троши у складу са својим програмом, да води евиденције о примљеним прилозима, да се не финансира из извора који су забрањени овим Законом, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, да благајну води у складу за прописима благајничког пословања и да изврши усаглашавање обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у пословним књигама.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2017. годину, утврђено је да Српска демократска странка није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска демократска странка прекршила је одредбе члана 4. став (1)¹ Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у Програм утрошка финансијских средстава за 2017. годину од 24.12.2016. године, који је доставила Српска демократска странка уз осталу додатну документацију за 2017. годину, утврђено је да су планирани укупни трошкови у износу од 1.603.600,00 КМ, са

¹ Према одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, финансијска средства из члана 3. став (1) наведеног Закона странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

сљедећом структуром: 1) режијски редовни трошкови ОО/ГО/Секретаријата у износу од 303.600,00 КМ; 2) бруто зараде запослених радника у износу од 600.000,00 КМ; 3) репрезентација у износу од 100.000,00 КМ и 4) резервисања за ванредне издатке и створене неплаћене обавезе претходне године у износу од 600.000,00 КМ.

Након Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, Српска демократска странка је доставила и Финансијски план Српске демократске странке за 2017. годину усвојен дана 25.12.2016. године, у којем су планирани укупни расходи у износу од 1.603.600,00 КМ, са сљедећом структуром: 1) бруто плате запослених у износу од 600.000,00 КМ; 2) трошкови закупнине пословних простора у износу од 140.000,00 КМ; 3) трошкови телефона у износу од 60.000,00 КМ; 4) трошкови електричне енергије у износу од 33.600,00 КМ; 5) трошкови гријања у износу од 8.000,00 КМ; 6) трошкови горива у износу од 30.000,00 КМ; 7) трошкови регистрације возила у износу од 5.000,00 КМ; 8) режијски материјални трошкови у износу од 15.000,00 КМ; 9) расходи за репрезентацију поводом обиљежавања Крсне славе, за рад младих, актива жена, Главног одбора, Скупштине и слично у износу од 50.000,00 КМ; 10) расходи за ванредне пропагандне активности и организоване манифестације у износу од 50.000,00 КМ; 11) пореске обавезе на имовину у износу од 12.000,00 КМ и 12) резервисана средства за измирење обавеза пренесених из 2016. године у износу од 600.000,00 КМ.

Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају за 2017. годину исказала укупне расходе у износу од 1.171.980,53 КМ.

Анализом достављених докумената, Програма утрошка финансијских средстава за 2017. годину и Финансијског плана Српске демократске странке за 2017. годину, утврђено је да исти нису сачињени на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и њихова упоредба са оствареним трошковима, како слиједи:

- Странка није у свом Програму утрошка финансијских средстава планирала све врсте трошкова које је имала током 2017. године, као што су трошкови рекламе и пропаганде, трошкови уговора о дјелу, адвокатске услуге и хуманитарне расходе.
- Финансијским планом нису обухваћени сљедећи трошкови: трошкови воде, трошкови превоза, трошкови поштарине и интернет услуга, трошкови услуга, трошкови комуналних услуга, трошкови обезбјеђења, трошкови стручног образовања, остали нематеријални трошкови, трошкови непроизводних услуга, трошкови платног промета и трошкови уговора о дјелу.

Поред наведеног, утврђено је и да је странка у Програму утрошка средстава за 2017. годину планирала трошкове репрезентације у износу од 100.000,00 КМ, док је исте у Финансијском плану предвидјела у износу од 50.000,00 КМ. Увидом у податке које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају утврђено је да су трошкови репрезентације износили 70.920,40 КМ, а трошкови угоститељских услуга 32.968,82 КМ, односно укупно 103.889,22 КМ.

Све наведено указује да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странка јер није сачинила програм утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и да је финансијска средства утрошила мимо утврђеног Програма утрошка финансијских средстава за 2017. годину.

b) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 5. став (4)² Закона о финансирању политичких странака.

Српска демократска странка није у пословним књигама евидентирала нити у годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Сребреници, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у податке које је доставила Општина Сребреница, утврђено је да је странка без плаћања користила пословни простор, површине 15,40 м², у власништву Општине Сребреница.³

Странка је кориштењем пословног простора у власништву општине, без плаћања закупнине, примила неновчану донацију, коју је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака имала обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2017. годину.

c) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка а) и ц)⁴ Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и пословних књига, утврђено је да је Српска демократска странка извршила отпис обавеза по основу застарјелости према Општини Добој – одјељење за стамбено-комуналну дјелатност у износу од 4.504,75 КМ из 2012. године и јавним предузећима „Дервентски лист и Радио Дервента“ д.о.о. Дервента у износу од 2.488,00 КМ из 2012. године и „Завод за изградњу Града Бања Лука“ а.д. Бања Лука у износу од 3.293,40 КМ из 2012. године.

С обзиром да Српска демократска странка није имала обавезу да плати своје обавезе, остварила је приходе у износу од 10.286,15 КМ⁵, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка а) и ц) Закона о финансирању политичких странака.

d) Српска демократска странка прекршила је одредбе члана 11. став (1)⁶ и члана 12. став (1)⁷ и (4)⁸ Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације, утврђено је да Српска демократска странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није извршила правилну класификацију прихода, није у пословним књигама тачно евидентирала све приходе, расходе и обавезе, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака - у даљем тексту:

² Политичке странке дужне су водити евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те издавати потврде о пријему чланарина и добровољних прилога. Овлаштено лице у политичкој странци уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакцијски рачун политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате.

³ Допис Општине Сребреница, број: 01-014-269/18 од од 11.04.2018. године.

⁴ Финансирање политичких странака забрањује се: органима управе државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко Дистрикта БиХ, те градским и општинским органима и јавним предузећима.

⁵ Одлука Секретаријата Српске демократске странке, број: 02-248-03/17 од 16.03.2017. године на основу које је Надзорни одбор странке усвојио Елаборат о годишњем попису за 2016. годину уз закључак да се изврше отписи застарјелих обавеза и усклађивања стања са повјериоцима.

⁶ Политичка странка дужна је водити пословне књиге и подносити финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.

⁷ Политичка странка води евиденцију о својим приходима и расходима.

⁸ До 31.03. наредне године политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Прегледом пословних књига и годишњег финансијског извјештаја утврђено је да странка није извршила правилну класификацију прихода, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 13, 14. и 18. Правилника.

Српска демократска странка је у обрасцима 3 (извори финансирања) и 3-а (прилози физичких лица) годишњег финансијском извјештају исказала прилоге физичких лица у износу од 85.432,67 КМ.

Контролом извода са трансакцијских рачуна странке утврђено је да су прилози физичких лица износили 82.585,17 КМ, што је за 2.847,50 КМ мање од исказаног износа.

Такође је утврђено да је странка у обрасцу 3-а (прилози физичких лица) исказала неновчане донације три физичка лица у укупном износу од 2.847,50 КМ⁹, чиме је прекршила одредбе члана 13, 14. и 18. Правилника.

- (2) Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала остале приходе у износу од 17.878,34 КМ, који су настали по основу отписаних обавеза у износу од 11.648,14 КМ, рефундација породилског боловања у износу од 2.004,85 КМ и по основу исправке грешака књижења и усклађивања у износу од 4.225,35 КМ¹⁰.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, утврђено је да је странка извршила отпис обавеза по основу застарјелости према Општини Добој у износу од 4.504,75 КМ из 2012. године и јавним предузећима „Дервентски лист и Радио Дервента“ д.о.о. Дервента у износу од 2.488,00 КМ из 2012. године и „Завод за изградњу Града Бања Лука“ а.д. Бања Лука у износу од 3.293,40 КМ из 2012. године. Такође, странка је остварила приходе по основу отписа обавеза према повјериоцима: Мотел „Ле понт“ д.о.о. Приједор у износу од 138,90 КМ из 2012. године, „Димекс“ д.о.о. Бијељина у износу од 428,38 КМ из 2012. године, „Кико Д-оро“ д.о.о. Лакташи у износу од 50,01 КМ из 2012. године, с.т.р. „Јабука“ Власеница у износу од 604,70 КМ из 2012. године и Рекламе „Дарко“ Трн/Лакташи у износу од 140,40 КМ из 2013. године, у укупном износу од 1.361,99 КМ.

Странка је у складу са чланом 18. Правилника приходе од отписних обавеза требала исказати на обрасцу 3-е (неновчане донације) годишњег финансијског извјештаја.

- (3) Српска демократска странка у годишњем финансијском извјештају није тачно исказала расходе, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупа пословног простора за ОО СДС Власеница у износу од 1.605,00 КМ.

- Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала веће трошкове закупа пословних простора у односу на цијене закупа из закључених уговора за ОО СДС Источно Ново Сарајево за 300,00 КМ.

- (4) Српска демократска странка није у обрасцу 5 (обавезе политичке странке) годишњег финансијског извјештаја исказала тачне податке о својим обавезама на дан 31.12.2017. године, чиме су прекршене одредбе члана 24. Правилника.

⁹ Младен Шумар за странку је платио трошкове репрезентације у угоститељској радњи „Дрена“ у износу од 272,50 КМ, Милан Тубин платио је набавку инвентара у износу од 1.800,00 КМ и Огњен Аничих је платио трошкове струје у износу од 775,00 КМ.

¹⁰ Ловачко удружење „Гласинац“ Соколац у износу од 1.900,00 КМ, Општина Пале у износу од 128,10 КМ, Општина Невесиње у износу од 1.264,32 КМ, Општина Рудо у износу од 65,28 КМ, Општина Љубиње у износу од 637,50 КМ, Дрина УП у износу од 225,80 КМ и заокруживање салда у износу од 4,35 КМ.

- Према подацима из акта, број: 04-03-5/18 од 04.04.2018. године које је доставила Општина Кнежево, неизмирене обавезе Српске демократске странке према овој општини износе 270,00 КМ, док је странка у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе у износу од 150,00 КМ.
- Увидом у допис Општине Фоча, број: 02-014-114/18 од 11.04.2018. године утврђено је да су обавезе ОО СДС Фоча према овој општини за коришћење пословног простора износиле 150,00 КМ, док је странка у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе у износу од 393,00 КМ.
- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала своје обавезе према Телевизији „К3“ д.о.о. Прњавор у износу од 1.750,00 КМ, док је у својим пословним књигама и на аналитичкој картици обавеза исказала обавезе у износу од 7.250,00 КМ.

Трошкови кампање на пријевременим изборима за начелника Општине Трново.

Током 2017. године Српска демократска странка је учествовала на пријевременим изборима за начелника Општине Трново који су одржани 24.09.2017. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹¹ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Српска демократска странка је у сврху изборне кампање, а према подацима Централне изборне комисије БиХ, могла да потроши средства у износу од 442,70 КМ.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Српска демократска странка није исказала трошкове предизборне кампање за пријевремене изборе за начелника у Општини Трново.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској демократској странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке троши у складу са својим програмом и статутом,*
- *да води евиденције о примљеним прилозима,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени овим Законом,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилну класификацију прихода и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*

¹¹ Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да изврши усаглашавање обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у пословним књигама.*

КОМЕНТАР

Српска демократска странка се у остављеном року очитовала на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину. Странка је доставила и доказе уз образложење трошкова закупа пословних простора и уплатницу о враћеном забрањеном прилогу у износу од 150,00 КМ правном лицу „Градитељ“ а.д. Теслић, чиме је дјелимично отклонила утврђене недостатке у финансијском извјештају.

Поред наведеног, Српска демократска странка је доставила и Финансијски план Српске демократске странке за 2017. годину који је Служба за ревизију размотрила и у форми налаза уградила у Коначни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину.

Ревизор

Невенко Андан

Помоћник ревизора

Мр sc. Горан Цицовић

Шеф Службе за ревизију

Мр sc. Хасида Гушић